

บทคัดย่อภาษาไทย

ภูมิหลัง: พยาธิใบไม้ตับออร์พิสทอร์คิส วิเวอร์รีนิมีการระบาดในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำโขงตอนล่าง รวมถึงประเทศไทย ลาว กัมพูชา และเวียดนามตอนกลาง การระบาดนี้เป็นปัญหาที่สำคัญในประเทศไทย โดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ

วัตถุประสงค์: เพื่อสำรวจภาวะ โภชนาการและความสัมพันธ์กับการติดเชื้อพยาธิใบไม้ตับในพื้นที่อาศัยของเด็กวัยเรียน ในจ.สุรินทร์

วัสดุและวิธีการ: การสำรวจภาวะ โภชนาการของเด็กวัยเรียนในชนบทจังหวัดสุรินทร์ ประเทศไทย แบบภาคตัดขวาง ระหว่างเดือนกันยายน 2556 ถึงเดือนกรกฎาคม 2557 เก็บข้อมูล โภชนาการ เศรษฐกิจและสังคม และข้อมูลครอบครัวด้วยแบบสัมภาษณ์ ในเด็กวัยเรียนอายุระหว่าง 6-14 ปี จำนวน 426 ราย การทดสอบสหสัมพันธ์เพียร์สันและการถดถอยพหุคูณนำมาใช้ในการศึกษานี้

ผลการศึกษา: ผู้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นมารดา (37.23%), และตามมาด้วยเด็กวัยเรียน (34.41), เป็นเพศหญิง (51.73%), อายุช่วงระหว่าง >9-12 ปี (41.99%) เด็กวัยเรียนมีน้ำหนักตามเกณฑ์อายุ คือ ปกติ (60.82%), น้ำหนักค่อนข้างน้อย (8.01%), ต่ำกว่าเกณฑ์ (7.58%), อ้วน (2.38%) และน้ำหนักเกิน (1.95%) ส่วนสูงตามเกณฑ์อายุ คือ ปกติ (60.17%), เตี้ย (0.74%), ค่อนข้างเตี้ย (4.76%), สูง (3.46%), และค่อนข้างสูง (2.6%) น้ำหนักตามเกณฑ์ส่วนสูง คือ เหมาะสม (54.11%), ผอม (10.82%), ค่อนข้างผอม (8.02%), อ้วน (2.38%), อ้วนมาก (1.73%), ตามลำดับ ผลการตรวจอุจจาระไม่พบเด็กวัยเรียนติดเชื้อพยาธิใบไม้ตับ จากการสัมภาษณ์พบว่า เด็กวัยเรียนมีพฤติกรรมรับประทานปลาดิบ เด็กวัยเรียนที่มีน้ำหนักค่อนข้างน้อยมีความสัมพันธ์กับพื้นที่มีรายงานการระบาดของพยาธิใบไม้ตับ (Adjust R Square=0.445, P < 0.05) สมการทำนายการติดเชื้อพยาธิใบไม้ตับในเด็กวัยเรียนที่มีน้ำหนักน้อย ได้ดังนี้ $Y = -0.508 + 0.517 X_{12}$ และ $Z = 0.694 X_{12}$.

สรุปผล: การศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่า เด็กวัยเรียนที่เตี้ย น้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ มีน้ำหนักค่อนข้างน้อย พบในพื้นที่ที่มีรายงานการระบาดของพยาธิใบไม้ตับ น้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มีความสัมพันธ์กับพื้นที่ที่มีรายงานการติดเชื้อ ดังนั้น การให้อาหารเสริมจึงมีความสำคัญในเด็กกลุ่มนี้ การให้สุขศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นแก่เด็กและญาติ

Keywords: ภาวะโภชนาการ เด็กวัยเรียน พยาธิใบไม้ตับ จังหวัดสุรินทร์ ประเทศไทย

Abstract

Background

Opisthorchis viverrini is an endemic in the Lower Mekong Basin, including Thailand, Lao People's Democratic Republic, Cambodia and central Vietnam. This figure indicated that it is a serious public health problem in Thailand, particularly in northeastern and northern region.

Objective

To survey the nutritional status including the association between nutritional status and related *O. viverrini* infection that reported in their living areas.

Materials and Methods

A cross-sectional survey of nutritional status among schoolchildren was conducted in the rural communities of Surin province, Thailand, during September 2013 to July 2014. Nutritional evaluations, Socio-economic, and family information were collected using questionnaires. 462 children aged between 6-14 years were enrolled. Pearson correlation test and multiple logistic regression were used in this study.

Results

The majorities of respondents for answer the questionnaire were mother (37.23%), and followed children (34.41), female (51.73%), and age rank >9-12 years old (41.99%). Schoolchildren were evaluated weigh for age; normal weight (60.82%), wasting (8.01%), underweight (7.58%), obesity (2.38%) and overweight (1.95%). Height for age; normal height (60.17%), stunting (0.74%), slightly short (4.76%), tall (3.46%), and slightly tall (2.6%). Weight for height; appropriate (54.11%), thin (10.82%), slightly thin (8.02%), obesity (2.38%), and morbid obesity (1.73%), respectively. Children were not infected with *O. viverrini* in this study. 15.8%.of them consumed under-cooked particularly cyprinoid fish. Children with slightly underweight was statistical significant associated *O. viverrini* infection (Adjust R Square=0.445, $P < 0.05$). The equation for prediction of liver fluke infection among schoolchildren who had slightly underweight, $Y = -0.508 + 0.517 X_{12}$ and $Z = 0.694 X_{12}$.

Conclusions

The present indicates that stunting, underweight and wasting children found in high infected areas of *O. viverrini*. Slightly underweight was associated with infection. Therefore, implementation of

nutrient in this group is need urgently required. Furthermore, health education for children and relative family is further campaign in this province.

Keywords: Nutrition, Schoolchildren, Liver Fluke, Surin province, Thailand

